

Sygn. akt III AUa 581/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Iwona Łuka-Kliszcz (spr.)
Sędziowie:	SSA Maria Szaroma SSA Marta Fidzińska - Juszcak
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Dubis

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2013 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **S. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.**

o emeryturę

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie VII Wydziału Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 4 grudnia 2012 r. sygn. akt VII U 848/12

I. z m i e n i a zaskarżony wyrok w ten tylko sposób, że przyznaje S. K. emeryturę od dnia 1 maja 2012 r., a w pozostałym zakresie apelację oddala,

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. na rzecz S. K. kwotę (...) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt III AUa 581/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 grudnia 2012 r. Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział VII Ubezpieczeń Społecznych w punkcie I. zmienił zaskarżoną przez **S. K.** decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. z dnia 23 kwietnia 2012 r. przyznał wnioskodawcy emeryturę od dnia 1 kwietnia 2012 r., zaś w punkcie II. zasądził od ZUS na rzecz wnioskodawcy kwotę (...) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił, że bezspornie wnioskodawca S. K., ur. (...), w dniu 19 marca 2012 r. wnioskodawca wystąpił z wnioskiem o emeryturę. Jego ogólny staż pracy, przypadający na dzień 1 stycznia 1999 r. wynosi ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a w zatrudnieniu

pozostawał do dnia 30 kwietnia 2012 r.. Istotną dla rozstrzygnięcia kwestią pozostaje, czy wnioskodawca legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999 r. ogólnym okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym co najmniej 25 lat.

Wyjaśniając istotną dla rozstrzygnięcia kwestię, Sąd Okręgowy na podstawie

zeznań świadków J. T., R. M., M. T., M. D. i wnioskodawcy oraz dokumentów zalegających w aktach rentowych dotyczących posiadania przez jego rodziców i dziadków gospodarstw rolnych, jak i arkusza ocen Szkoły (...) K.i kwestionariusza osobowego wnioskodawcy z okresu jego zatrudnienia w (...), ustalił że zarówno rodzice, jak i dziadek macierzysty wnioskodawcy posiadali gospodarstwa rolne w odległości położonej od siebie około 1,5 km. Wnioskodawca pracował w gospodarstwie rolnym zarówno dziadka, jak i rodziców. Pomimo formalnego zameldowania z K., S. K. po przerwaniu nauki w szkole (w roku szkolnym 1967/1968), z uwagi na sytuację rodzinną faktycznie mieszkał u dziadków macierzystych, a po śmierci dziadka w 1968 r. z babcią i pracował w gospodarstwach rolnych aż do podjęcia pracy zawodowej w lutym 1971 r.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy powołując się na treść art. 184 ust. 1 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227) uznał, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie. Wnioskodawca posiada ogólny staż pracy przypadający na dzień 1 stycznia 1999 r., wynoszący ponad 25 lat, ponieważ w ocenie Sądu Okręgowego w niniejszym postępowaniu znajduje także zastosowanie art. 10 ust. 1 pkt. 3 cytowanej ustawy, pozwalający na uzupełniające zaliczenie do uznanego już przez organ rentowy udowodnionego okresu składkowego i nieskładkowego wynoszącego 24 lata, 2 miesiące i 17 dni, okresu uzupełniającego z tytułu pracy w gospodarstwie rolnym w wymiarze 9 miesięcy i 13 dni.

W konsekwencji uznał Sąd, że skoro wnioskodawca ukończył 60 lat i legitymuje się wymaganym stażem 25 lat pracy przypadającym przed dniem 1 stycznia 1999 r., w tym ponad 15 latami w szczególnych warunkach i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, to spełnia przesłanki, od których uzależnione było nabycie prawa do emerytury. Sąd Okręgowy przyznał też, że omyłkowo przyznał wnioskodawcy emeryturę od dnia 1 kwietnia 2012 r., chociaż świadczenie przysługuje mu od dnia 1 maja 2012 r. Jak wynika bowiem z dołączonego do odwołania świadectwa pracy, wnioskodawca od dnia 1 września 2010 r. do 30 kwietnia 2012 r. pozostawał w zatrudnieniu.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. w istocie zaskarżając go w części dotyczącej daty przyznania wnioskodawcy emerytury. Apelujący zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. 129 ust. 1 w zw. z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227), poprzez błędne przyznanie S. K. prawa do emerytury od dnia 1 kwietnia 2012 r., po błędnym uznaniu, że na ten dzień spełnił on wszystkie przesłanki do nabycia prawa do emerytury, podczas gdy przesłanki te zostały spełnione na dzień 1 maja 2012 r. Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu apelujący nie kwestionując ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd pierwszej instancji, powołał się na treść art. 129 ust. 1 cytowanej ustawy, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Tak więc przepis ten uzależnia początkową datę wypłaty świadczenia, m.in. od dnia powstania prawa od tych świadczeń.

W odpowiedzi na apelację S. K. wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie na jego rzecz od organu rentowego kosztów postępowania apelacyjnego wraz z kosztami zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny w Krakowie zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Wobec zakreślonego w apelacji przedmiotu zaskarżenia spór w niniejszej sprawie ograniczył się do jednej kwestii, a mianowicie daty, od jakiej wnioskodawca S. K. nabył prawo do wcześniejszej emerytury w trybie art. 184 ust. 1 w zw.

z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227).

Zwrócić uwagę należy, iż w zakresie wypłaty świadczeń emerytalno-rentowych obowiązuje ogólna reguła, wynikająca z art. 129 ust. 1 cytowanej ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r., zgodnie z którą świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. W myśl jednak art. 100 tej ustawy, prawo do świadczenia rentowego powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa, albowiem prawo do świadczenia powstaje ex lege (a nie z mocy decyzji organu rentowego) w dniu spełnienia ustawowych warunków (zob. przykładowo wyrok SN z dnia 24 stycznia 2001 r., II UKN 136/00, OSNAPiUS 2002, nr 18, poz. 441), poza wyjątkiem z art. 100 ust. 2 powołanej ustawy (w sprawie niniejszej nieistotnym).

Sąd pierwszej instancji w przedmiotowej sprawie przyjął, że wnioskodawca spełnił warunki określone w art. 184 ust. 1 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS dla nabycia prawa do wcześniejszej emerytury w zakresie stażu zatrudnienia na dzień 1 stycznia 1999 r. (ponad 25 lat, w tym ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach), co pozostaje już poza przedmiotem sporu. Za spełnione uznał też pozostałe przesłanki, nie dostrzegając w dacie orzekania, iż S. K. ukończył 60 lat w dniu(...)a stosunek pracy rozwiązał dopiero w dniu 30 kwietnia 2012 r., tak więc wszystkie przesłanki do przyznania emerytury nie zostały kumulatywnie spełnione ani w miesiącu złożenia wniosku o świadczenie, tj. w marcu 2012 r., ani też 1 kwietnia 2012 r., jak to przyjął wadliwie (co zresztą przyznał w uzasadnieniu orzeczenia) Sąd Okręgowy, ale dopiero z dniem 1 maja 2012 r.

Wobec powyższego, jak trafnie zarzuca w apelacji organ rentowy, dopiero od tej daty możliwe jest przyznanie świadczenia.

To zaś oznacza, że apelacja we wskazanym zakresie okazała się uzasadniona, dlatego też Sąd Apelacyjny orzekł jak w punkcie I. sentencji na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w pozostałym zakresie oddalając ją jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania orzeczono jak w punkcie II. sentencji na zasadzie art. 98 k.p.c., zasądzając od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kwotę (...) złotych, obejmującą koszty zastępstwa procesowego udzielonego wnioskodawcy w postępowaniu przed sądem II instancji według stawek wynikających z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 461 tj.).